

KINH NA TIÊN TỶ KHEO

QUYỂN HẠ

Nhà vua lại hỏi rằng: “Không có ai sánh bằng Đức Phật chăng?” Na Tiên nói: “Không sai, không có ai sánh bằng Đức Phật. Nhà vua lại hỏi: “Vì sao biết là không có ai sánh bằng Đức Phật?” Na Tiên hỏi nhà vua rằng: “Nếu như người chưa từng vào giữa biển lớn, thì có biết nước trong biển là mênh mông hay không?” Có năm dòng sông, mỗi dòng sông có năm trăm dòng sông nhỏ chảy hòa vào dòng sông lớn, những con sông đó có tên gọi là:

1. Hằng Hà.
2. Tín Tha,
3. Tư Tha.
4. Bác Xoa.
5. Thí Phi Di.

Nước của năm dòng sông như thế ngày đêm chảy hòa vào biển, mà nước biển cũng không thêm không bớt. Nhà vua hẳn có thể nghe biết hay không?” Nhà vua nói: “Quả là có biết. Na Tiên nói: “Bởi vì người đăc đạo cùng trò chuyện với nhau và nói không có ai có năng lực sánh bằng Đức Phật, vì vậy tôi tin chắc điều đó. Nhà vua nói: “Hay quá! Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Làm sao biết không có ai có năng lực sánh bằng Đức Phật?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Bậc thầy chế tác ra sách vở ấy là ai?” Nhà vua nói: “Bậc thầy chế tác ra sách vở ấy tên là Chất. Na Tiên nói: “Nhà vua hẳn đã từng thấy người tên là Chất hay không?” Nhà vua nói: “Người tên Chất đã chết lâu rồi nên chưa từng trông thấy”. Na Tiên nói: “Nhà vua chưa từng trông thấy người tên Chất, làm sao biết Chất là bậc thầy chế tác ra sách vở?” Nhà vua nói: “Mọi người giữ sách vở chữ viết thời xưa chuyển cho nhau và nói cho nhau biết, vì vậy cho nên Trăm biết tên gọi là Chất”. Na Tiên nói: “Vì nguyên nhân này

nên Tôi thấy kinh giới của Đức Phật để lại, giống như được thấy Đức Phật không có gì kỳ lạ. Kinh pháp đạo lý Đức Phật đã thuyết ra rất sâu sắc và làm cho người ta bình an, người nào biết được kinh pháp giới luật của Phật rồi thì về sau chuyển tiếp chỉ dạy cho nhau, vì vậy cho nên chúng tôi biết là không có ai có năng lực sánh bằng Đức Phật”. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đại sư tự mình xem kinh pháp đạo lý của Phật có thể thực hành lâu không?” Na Tiên nói: “Đức Phật đã thiết lập giáo pháp giới luật kinh điển thực hành rất nhanh, hãy vâng mạng thực hành cho đến trọn đời!” Nhà vua nói: “Hay quá! Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Con người sau khi chết thì thân không theo đến đời sau để sanh chăng?” Na Tiên nói: “Con người sau khi chết thì tiếp nhận một thân mới cho nên thân này không đi theo”. Na Tiên nói: “Ví như bắc đèn trong cây đèn trải qua nhiều lần châm đốt thấp sáng cho nhau, bắc đèn cũ nối bắc đèn mới lại thấp sáng. Thân con người cũng như vậy, thân cũ không đi theo mà thay đổi tiếp nhận thân mới”. Na Tiên hỏi nhà vua: “Thuở bé nhà vua học hành đọc kinh xem sách theo lời thầy khuyên nhủ phải không?” Nhà vua nói: “Đúng vậy, Trẫm luôn luôn nghĩ đến điều đó. Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua đã tiếp nhận sự hiểu biết kinh sách từ thầy dạy, thầy dạy có biết rõ kinh sách ban đầu hay không?” Nhà vua biết được kinh sách ban đầu hay không?” Nhà vua nói: “Không thể nhớ được, chỉ có thầy dạy nói tiếp tự mình biết kinh sách ban đầu mà thôi”. Na Tiên nói: “Thân con người cũng như vậy, dựa trên thân cũ sắp xếp lại tiếp lấy thân mới”. Nhà vua nói: “Hay thay!” Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đích xác là có trí hay không?” Na Tiên nói: “Không có trí”. Na Tiên nói: “Ví như người ăn trộm quả dưa của người ta, thì người ăn trộm có lỗi lầm hay không?” Nhà vua nói: “Có lỗi lầm rõ ràng. Na Tiên nói: “Lúc ban đầu gieo hạt thì trong hạt không có quả dưa, cơ gì người ăn trộm phải có lỗi lầm?” Nhà vua nói: “Giả sử không gieo hạt thì do đâu mà có quả, vì thế người ăn trộm chẳng có gì để hái trộm”. Na Tiên nói: “Con người cũng như vậy, bởi vì đời này làm các nghiệp thiện ác, sanh vào đời sau lại tiếp nhận thân mới”. Nhà vua nói: “Con người vì nguyên nhân này mà các việc làm thiện ác của thân trước vẫn còn tồn tại, chết rồi lại phải nhận lấy thân mới hay sao?” Na Tiên nói: “Con người đã làm những nghiệp thiện ác thì những nghiệp này đi theo con người giống như hình với bóng, con người chết đi chỉ mất thân hình của mình chứ hành nghiệp đã tạo không mất được. Ví như thấp đèn đọc sách trong đêm, đèn tắt nhưng chữ trong sách vẫn

còn không mất, châm đèn lên lại thì chữ trong sách đã có sẵn. Nghiệp hành đã làm ở đời này đến đời sau có sẵn như vậy, và cứ thế mà nhận lấy. Nhà vua nói: “Hay quá! hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Há có thể phân biệt chỉ ra rõ ràng tất cả thiện ác ở nơi nào hay không vậy?” Na Tiên nói: “Không thể nào biết được thiện ác ở nơi nào”. Na Tiên hỏi nhà vua: “Lúc cây cối chưa có trái, người ta có thể phân biệt rõ ràng và nói rằng trong cành đó không có trái, ở cành kia có trái không?” Có thể biết trước những điều ấy hay không vậy?” Nhà vua nói: “Không thể biết được. Na Tiên nói: “Người chưa đắc đạo không có năng lực biết trước được thiện ác ở nơi nào. Nhà vua nói: “Hay thay!” Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi: “Con người sẽ sanh ở đời sau, há có thể tự biết được hay không?” Na Tiên nói: “Người sẽ sanh ấy tự biết được”. Nhà vua nói: “Làm cách gì biết được điều ấy?” Na Tiên nói: “Ví như người nông phu cày bừa gieo trồng nhìn thời tiết mưa nắng thế nào thì người ấy có thể biết trước là sẽ được mùa hay mất mùa không?” Nhà vua nói: “Đúng vậy, họ còn biết là sẽ thu hoạch nhiều hay ít nữa kia. Na Tiên nói: “Con người cũng như vậy, người nào sẽ sanh trở lại đời sau thì tự mình đã biết trước. Nhà vua nói: “Hay thay!” Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đích xác là có Niết-bàn hay không?” Na Tiên nói: “Thật sự là có. Nhà vua nói: “Na Tiên có thể chỉ ra rõ ràng Đức Phật của chúng ta đang ở nơi nào hay không?” Na Tiên nói: “Không thể nào chỉ ra cho người ta thấy rõ Đức Phật đang ở nơi nào được, Đức Phật đã đi vào cảnh giới Niết-bàn, cảnh giới ấy không thể chỉ ra rõ ràng được và không thể nhìn thấy được. Ví như người ta đốt một đồng lửa lớn, khi đồng lửa đó đã không còn, có thể chỉ ra rõ ràng cho mọi người biết là ánh sáng đó ở nơi nào hay không?” Nhà vua nói: “Không thể biết được nơi nào!” Na Tiên nói: “Đức Phật đã đi vào cảnh giới Niết-bàn thì không thể nào biết được nơi đâu. Nhà vua nói: “Hay quá! Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Hàng Sa môn có tự yêu quý thân thể của mình hay không?” Na Tiên nói: “Là Sa-môn thì không tự yêu quý thân thể của mình”. Nhà vua nói: “Nếu như hàng Sa-môn không tự yêu quý thân thể của mình, thì tại vì sao tự mình đối với sự ngủ nghỉ muốn phải êm ấm thoải mái, tại vì sao đối với sự ăn uống lại ham muốn có được những thức ngon lành do chính mình chọn lựa?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Hẳn nhà vua đã từng vào trong chiến trận phải không?” Nhà vua nói: “Đúng vậy, Trẫm đã từng vào trong chiến trận”. Na Tiên nói: “Ở

trong chiến trận, nhà vua đã từng bị cung tên giáo mác làm tổn thương phải không?” Nhà vua nói: “Trẫm đã từng nhiều lần bị giáo mác làm tổn thương”. Na Tiên hỏi nhà vua: “Vết thương do giáo mác cung tên thì phải làm thế nào?” Nhà vua nói: “Trẫm dùng cao thuốc và bông tơ rịt vào mà thôi”. Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua vì yêu quý vết thương cho nên dùng cao thuốc và bông tơ rịt vào phải không?” Nhà vua nói: “Trẫm không yêu quý vết thương”. Na Tiên nói: “Thật không yêu quý vết thương, vì sao lấy cao thuốc và bông tơ rịt vào để bảo vệ vết thương?” Nhà vua nói: “Trẫm chỉ mong làm cho vết thương mau lành mà thôi, chứ chẳng phải yêu quý gì vết thương!” Na Tiên nói: “Sa-môn cũng như vậy, không yêu quý gì thân thể, tuy là ăn uống nhưng tâm không vui thích, không cần phải làm cho ngon, không cần phải làm cho tốt, không cần phải làm cho hình sắc béo phì, chỉ hy vọng giữ gìn thân thể khỏe mạnh để phụng hành kinh pháp giới luật của Phật mà thôi. Trong kinh Đức Phật dạy rằng: “Thân người có chín lỗ, là chín vết thương do giáo mác, các lỗ này đều chảy ra những thứ tanh hôi bất tịnh”. Nhà vua nói: “Hay thay! Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đức Phật là bậc thật sự có ba mươi hai tướng tốt, tám mươi vẻ đẹp và toàn thân có sắc vàng sáng rực, có ánh sáng phát ra chằng?” Na Tiên nói: “Đức Phật đích xác là bậc có ba mươi hai tướng tốt, tám mươi vẻ đẹp - toàn thân có sắc vàng sáng rực và có ánh sáng phát ra. Nhà vua nói: “Cha mẹ của Đức Phật hẳn là có ba mươi hai tướng tốt, tám mươi vẻ đẹp, toàn thân có sắc vàng sáng rực và có ánh sáng phát ra?” Na Tiên nói: “Cha mẹ của Đức Phật không có những tướng này. Nhà vua nói: “Nếu như cha mẹ không có những tướng này thì Đức Phật cũng không có những tướng này. Mọi người sanh ra con cái thì giống với dòng giống cha mẹ sinh ra mình, cha mẹ không có những tướng này, thì Đức Phật nhất định không có những tướng này. Na Tiên nói: “Cha mẹ Đức Phật tuy là không có ba mươi hai tướng tốt, tám mươi vẻ đẹp và thân sắc vàng như vậy, nhưng Đức Phật đích xác là có những tướng này. Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua đã từng thấy hoa sen phải không?” Nhà vua nói: “Trẫm thấy hoa sen rồi. Na Tiên nói: “Hoa sen này mọc ở trong đất, lớn lên ở trong nước bùn, màu sắc thanh nhã và rất thơm há lại giống với màu sắc của nước bùn hay sao?” Nhà vua nói: “Không giống như chủng loại của đất và màu sắc của nước bùn. Na Tiên nói: “Tuy cha mẹ của Đức Phật không có những tướng như thế, mà Đức Phật đích xác là có những tướng như vậy, Đức Phật sanh ra giữa thế gian và lớn lên giữa thế gian, nhưng không giống như hiện tượng của

thế gian. Nhà vua nói: “Hay quá! Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đức Phật quả thực có những phạm hạnh giống như Thiên Vương cõi trời thứ bảy, không hề giao hội cùng với phụ nữ phải không?” Na Tiên nói: “Đúng như vậy, đích thực xa rời phụ nữ, thanh tịnh thuần khiết không vấy nhiễm như ngọc sáng không tỳ vết”. Nhà vua nói: “Giả sử Đức Phật có phạm hạnh trong sáng giống như phạm hạnh của Thiên Vương cõi trời thứ bảy, thì Đức Phật là đệ tử của Thiên Vương cõi trời thứ bảy chăng?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Thiên Vương cõi trời thứ bảy có tâm niệm hay không có tâm niệm?” Nhà vua nói: “Thiên Vương cõi trời thứ bảy có tâm niệm”. Na Tiên nói: “Vậy thì Thiên Vương cõi trời thứ bảy và các cõi trời phía trên đều là đệ tử của Phật. Na Tiên hỏi nhà vua: “Tiếng chim hót giống như những loài nào?” Nhà vua nói: “Tiếng chim hót giống như tiếng chim nhạn. Na Tiên nói: “Như vậy chim là đệ tử của chim nhạn này, nhưng mỗi loài đều có chủng loại riêng biệt của mình, Đức Phật cũng như vậy, không phải là đệ tử của Thiên Vương cõi trời thứ bảy. Nhà vua nói: “Hay thay! Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đức Phật hẳn là học biết tất cả mọi điều và phụng hành tất cả kinh giới phải không?” Na Tiên nói: “Đức Phật học biết tất cả và phụng hành tất cả kinh giới. Nhà vua nói: “Đức Phật thuận theo ai làm Thầy để thọ trì kinh giới?” Na Tiên nói: “Đức Phật không có thầy, lúc Đức Phật đắc đạo thì tự mình biết hết tất cả kinh pháp đạo lý, Đức Phật không như các đệ tử có học mới biết được, Đức Phật đã dạy các đệ tử là tất cả phải vâng theo thực hành cho đến trọn đời”. Nhà vua nói: “Hay quá! Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Lúc cha mẹ chết thì người ta đau buồn khóc lóc nỉ non tuôn trào nước mắt, có người nghe kinh Phật cũng đau buồn khóc lóc tuôn trào nước mắt, cùng là tuôn trào nước mắt nhưng điều gì khác nhau không?” Na Tiên nói: “Người có cha mẹ chết đi mà khóc lóc rơi lệ đều là cảm đến ân ái suy nghĩ trở nên ưu sầu đau khổ tiếc thương, tâm lý ưu sầu như vậy chỉ là sự ưu sầu ngu si mà thôi. Có người nghe kinh pháp đạo lý của Phật mà tuôn trào nước mắt, đó là người có tâm từ bi thương xót, nghĩ đến thế gian triền miên đau khổ, vì thế cho nên tuôn trào nước mắt, phước thiện người đó có được thật to lớn”. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Người đã được độ thoát và người chưa được độ thoát, có sai biệt như thế nào?” Na Tiên nói: “Người chưa được độ thoát là người còn có tâm niệm tham dục, người được độ thoát là

người không còn tâm niệm tham dục, chỉ mong muốn có thể ăn uống được để duy trì tánh mạng mà thôi”. Nhà vua nói: “Trẫm thấy người thế gian đều muốn thân sung sướng, muốn được ăn ngon mà không biết chán, đủ”. Na Tiên nói: “Người chưa được độ thoát thì đồ ăn thức uống phải làm từ những thứ cao lương mỹ vị mới thỏa mãn được họ; còn người đã được độ thoát thì tuy ăn uống nhưng không lấy đó làm ham thích, không lấy đó làm thỏa mãn, chỉ cốt để duy trì mạng sống. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Người ta có những việc làm, khiến cho nhớ lại sự việc xảy ra đã lâu hay không?” Na Tiên nói: “Khi người ta ưu sầu, thường thường nhớ lại sự việc xảy ra đã lâu. Nhà vua nói: “Dùng cái gì để nhớ lại, dùng ý chí để nhớ lại hay dùng ý niệm để nhớ lại?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua hẳn từng có những điều đã học đã biết về sau nhớ lại hay không?” Nhà vua nói: “Đúng vậy, Trẫm từng có những điều đã học đã biết, về sau lại bỗng nhiên quên mất. Na Tiên nói: “Lúc ấy nhà vua không có ý chí mà quên mất chẳng?” Nhà vua nói: “Lúc ấy Trẫm quên nhớ lại”. Na Tiên nói: “Có muốn tượng nhưng có thể vua nhầm. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Người có những việc làm đều nhớ lại, như vừa mới bắt đầu có những việc làm, hiện tại trước mắt đang thực hiện đều sử dụng ý nhớ lại được chẳng?” Na Tiên nói: “Sự việc đã đi qua đều sử dụng ý nhớ lại được, sự việc hiện tại trước mắt cũng sử dụng ý nhớ lại được nó”. Nhà vua nói: “Như vậy con người chỉ nhớ lại việc đã qua, không thể nào nhớ lại việc mới phát sinh. Na Tiên nói: “Giả sử sự việc mới có làm, nhưng không thể nhớ lại cũng như vậy. Nhà vua nói: “Người mới học chữ và các nghề có nhiều kỹ xảo là uống công vô ích chẳng?” Na Tiên nói: “Người mới đi học chữ hay học vẽ đều có ý nhớ lại, cho nên thầy dạy cố gắng chỉ dẫn khiến cho đệ tử theo học đều có hiểu biết, bởi vì tất cả đều có ý nhớ lại mà thôi”. Nhà vua nói: “Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Con người sử dụng bao nhiêu sự việc để phát sanh nhớ lại?” Na Tiên nói: “Con người gồm có mười sáu điều kiện để phát sanh nhớ lại. Đó là:

1. Việc đã làm từ lâu sẽ phát sanh nhớ lại.
2. Có những điều mới học sẽ phát sanh nhớ lại.
3. Nếu có sự việc quan trọng sẽ làm cho nhớ lại.
4. Nghĩ đến điều tốt sẽ làm cho nhớ lại.
5. Đã từng trải qua đau khổ sẽ làm cho nhớ lại.
6. Tự mình tư duy sẽ làm cho nhớ lại.
7. Đã từng làm nhiều việc khác nhau sẽ làm cho nhớ lại.

8. Dạy dỗ người khác sẽ làm cho nhớ lại.
9. Dáng vẻ sẽ làm cho nhớ lại.
10. Đã từng có những điều quên mất sẽ làm cho nhớ lại.
11. Nhờ vào hiểu biết sẽ làm cho nhớ lại.
12. Dạy dỗ tính toán sẽ làm cho nhớ lại;
13. Gánh vác trách nhiệm sẽ làm cho nhớ lại.
14. Chuyên nhất tâm ý sẽ làm cho nhớ lại.
15. Đọc sách và học hành sẽ làm cho nhớ lại.
16. Đã từng có sự truyền đạt thấy lại sẽ làm cho nhớ lại.

Đây là mười sáu điều kiện để phát sanh nhớ lại.”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là nhớ lâu?” Na Tiên nói: “Đệ tử Phật là A-nan và nữ đệ tử Ưu bà di tên Cưu thù-đan-bãi, nhờ sự việc vốn có từ ức đời kiếp trước, và những người tu hành khác đã có chứng đắc đều có năng lực nhớ lại sự việc của đời quá khứ, như A-nan và nữ đệ tử, thế hệ ấy rất nhiều người như vậy, nghĩ đến nơi này thì sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua lại hỏi: “Như thế nào là những điều mới học sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Như người đã từng học đã biết tính toán, về sau lại quên mất, thấy người khác tính toán thì lại làm cho nhớ ra”. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là sự việc quan trọng sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Ví như lúc Thái tử lên ngôi làm vua, tự nhớ lại mình là con cháu hàng Đế Vương khí phách cao quý; đây là sự việc quan trọng sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là nghĩ đến điều tốt sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Ví như đã được người ta mời mọc với ý vô cùng hữu hảo như là đãi khách, người ấy tự nghĩ rằng: “Ngày xưa vì mình đã được mời mọc với ý thân mật tiếp đãi” đây là nghĩ đến điều tốt sẽ làm cho nhớ lại.” Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là trải qua đau khổ sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Ví như người đã từng bị người ta đánh đập khốn khổ trong chốn tù ngục; đây là trải qua đau khổ sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là tự mình tư duy sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Ví như đã từng có những cái thấy quen thuộc, hoặc là cha mẹ anh chị em bà con thân thích cho đến các loài gia cầm trong nhà; đây là tự mình tư duy sẽ làm cho nhớ lại”. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là đã từng làm nhiều việc khác nhau sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Ví như tên con người, tên mọi vật, các loại màu sắc và các mùi vị thơm hôi ngọt đắng; nhớ lại sự việc và nói những loại như vậy; đây là xen lẫn trong nhau sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là có người dạy dỗ sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Khi người ta

vui quá thì quên mất người khác bên cạnh, hoặc là có người nhớ, hoặc có người quên bằng. Nếu được người ta nhắc thì cần phải để ý; đây là người khác dạy bảo sẽ làm cho nhớ lại.

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là đáng vẽ sẽ làm cho nhớ lại?”

Na Tiên nói: “Người ngựa trâu bò đều có hình dáng của chủng loại mình; đây là đáng vẽ sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua lại hỏi Na Tiên:

“Như thế nào là từng có những lần quên mất sẽ làm cho nhớ lại?” Na

Tiên nói: “Ví như người bỗng nhiên có những điều quên mất, nhiều lần ngồi một mình nhớ lại được những điều đó; đây là từng có những quên mất sẽ làm cho nhớ lại”. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là nhờ

vào hiểu biết sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Người học chữ có thể luyện chữ viết đó; đây là nhờ vào hiểu biết sẽ làm cho nhớ lại”. Nhà

vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là dạy dỗ tính toán sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Như người cùng nhau dạy dỗ tính toán biết kế sách

thủ thuật rõ ràng; đây là dạy dỗ tính toán sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua

lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là gánh vác trách nhiệm sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Ví như nhìn thấy sự cố vũ mà quay về gánh vác

trách nhiệm; đây là trách nhiệm câu thúc làm cho nhớ lại. Nhà vua lại

hỏi Na Tiên: “Như thế nào là chuyên nhất tâm tư sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Sa môn chuyên nhất tâm ý mình, tự nghĩ đến mọi việc

đã xảy ra từ ngàn vạn đời kiếp quá khứ đến nay đều là do mình; đây là chuyên nhất tâm ý sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như

thế nào là đọc sách và học hành sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Đế

vương có sách vở rất cổ xưa, nghĩ rằng đó là sách nói về vị hoàng đế

nào đó hay là thời đại nào đó; đây là đọc sách và học hành sẽ làm cho

nhớ lại. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Như thế nào là từng có sự truyền đạt

nay thấy lại sẽ làm cho nhớ lại?” Na Tiên nói: “Như người đã có những

sự sự truyền đạt, nay thấy lại những sự việc đó thì làm cho nhớ lại; đây

là từng có sự truyền đạt nay thấy lại sẽ làm cho nhớ lại. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đức Phật hẳn là biết hết mọi việc đã xảy ra, vừa mới xảy ra và sẽ xảy ra chăng?” Na Tiên nói: “Đúng vậy, Đức

Phật biết tất cả mọi sự việc. Nhà vua nói: “Giả sử Đức Phật đã biết hết

mọi sự việc, tại vì sao Ngài không giáo hóa các đệ tử ngay một lúc, tại

sao lại giáo hóa dần dần?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Trong nước có thầy thuốc giỏi hay không?” Nhà vua nói: “Có thầy thuốc giỏi đấy. Na

Tiên nói: “Có thể biết hết mọi vị thuốc trên thiên hạ này hay không?” Nhà vua nói: “Có thể biết rõ hết các vị thuốc. Na Tiên hỏi nhà vua: “Vị

thầy thuốc giỏi đó trị bệnh cho người ta, là cho thuốc uống ngay một lúc hay là cho uống dần dần?” Nhà vua nói: “Người nào không bệnh tật thì không thể cho thuốc trước, đúng bệnh mới cho thuốc để chữa trị mà thôi. Na Tiên nói: “Đức Phật tuy biết hết mọi chuyện quá khứ hiện tại và vị lai, nhưng cũng không thể nào giáo hóa người khắp thiên hạ ngay một lúc được, phải từ từ để giảng dạy kinh pháp giới luật khiến cho họ vâng theo thực hành chính xác mà thôi. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Các vị Sa-môn nói: “Con người ở tại thế gian làm nghiệp ác, đến lúc trăm tuổi đứng trước ngưỡng cửa của cái chết thì hãy niệm Phật, sau khi chết sẽ được sanh lên cõi trời. Trẫm không tin lời nói này. Lại nói: “Giết hại một mạng sống thì chết đi sẽ vào trong địa ngục. Trẫm không tin lời nói này. Na Tiên hỏi nhà vua: “Nếu như người cầm hòn đá nhỏ bỏ vào trong nước, thì hòn đá nổi hay chìm?” Nhà vua nói: “Hòn đá đó sẽ chìm mất. Na Tiên nói: “Nếu như mang một tấm đá lớn bằng trăm gốc cây xếp lên trên thuyền, thì thuyền đá ấy há có chìm hay không?” Nhà vua nói: “Không chìm được. Na Tiên nói: “Trong thuyền có tấm đá lớn bằng trăm gốc cây nhưng do thuyền nên không chìm được?” Con người tuy vốn có tạo ra nghiệp ác, nhưng trong một lúc niệm Phật tâm họ ân hận và được uy lực của Phật gia hộ, vì vậy cho nên không rơi vào trong địa ngục, chỉ có được sanh lên cõi trời. Hòn đá nhỏ chìm xuống ấy là giống như người làm nghiệp ác, không biết niệm Phật thì sau khi chết rơi vào trong địa ngục nhận lấy báo ứng đã tạo ra”. Nhà vua nói: “Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Các vị Sa-môn vì những lý do gì mà thực hành học đạo làm Sa-môn?” Na Tiên nói: “Chúng tôi vì quá khổ đau, hiện tại khổ đau, vị lai khổ đau, mong muốn loại bỏ nỗi khổ đau này, không muốn trở lại nhận chịu thêm nữa, vì vậy mà thực hành học đạo làm Sa-môn. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Khổ đau là ở đời sau, tại sao phải học đạo làm Sa môn trước như vậy?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua hẳn là có kẻ thù đối địch ở nước khác đang muốn tấn công lẫn nhau phải không?” Nhà vua nói: “Đúng như vậy, có nhiều kẻ thù đối địch ở nước khác, luôn luôn có ý định tấn công lẫn nhau. Na Tiên hỏi nhà vua: “Lúc quân địch tấn công đến nơi thì nhà vua mới rèn binh khí đào hào đắp lũy để chống cự, hay là phải lo phòng bị từ trước vậy?” Nhà vua nói: “Phải lo chuẩn bị đầy đủ mọi thứ từ trước chứ!” Na Tiên hỏi nhà vua: “Tại vì sao phải chuẩn bị đầy đủ mọi thứ từ trước khi mà quân địch chưa tấn công?” Nhà vua nói: “Chuẩn bị trước bởi vì quân địch sẽ tấn công bất ngờ. Na Tiên hỏi nhà vua: “Quân địch hãy còn

chưa đến vì sao phải chuẩn bị mọi thứ từ trước?” Na Tiên lại hỏi nhà vua: “Lúc đói mới cày ruộng gieo lúa, lúc khát mới đào đất làm giếng cũng được chứ?” Nhà vua nói: “Tất cả đều phải làm từ trước khi xảy ra”. Na Tiên nói: “Hãy còn chưa đói chưa khát, tại sao điều động làm trước để làm gì?” Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Cõi trời thứ bảy cách nơi chúng ta cư trú bao nhiêu xa?” Na Tiên nói: “Rất xa, giả sử mang một tảng đá lớn bằng cung điện của nhà vua, từ tầng trời thứ bảy đẩy xuống, trong thời gian sáu tháng mới rơi xuống mặt đất của thế gian này”. Nhà vua nói: “Các vị Sa-môn nói rằng: “Đạt đến quả vị La Hán, chỉ trong thời gian bằng người ta co duỗi cánh tay, đã bay lên trên tầng trời thứ bảy. Trẫm không tin điều này, bởi vì đi mấy ngàn vạn ức dặm, tại sao nhanh chóng đến như vậy?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua vốn sanh ở nước nào?” Nhà vua nói: “Trẫm vốn sanh ra ở nước Đại Tần, trong một nước nhỏ tên là A-lê-tán. Na Tiên hỏi nhà vua: “A-lê-tán cách nơi này bao nhiêu dặm?” Nhà vua nói: “Cách xa nơi này hai ngàn do tuần tức là khoảng tám vạn dặm”. Na Tiên hỏi nhà vua: “Có khi nào nhà vua nghĩ đến những sự việc xảy ra trong đất nước mình từ nơi xa xôi này không?” Nhà vua nói: “Đương nhiên rồi, Trẫm luôn luôn nhớ đến những sự việc xảy ra trong đất nước mình”. Na Tiên nói: “Nhà vua hãy thử nhớ lại những sự việc xảy ra trong đất nước mình, nhà vua đã từng làm một việc gì đó chẳng hạn!” Nhà vua nói: “Trẫm đã nhớ rồi. Na Tiên nói: “Nhà vua đi tám vạn dặm, sao trở về nhanh chóng như vậy?” Nhà vua nói: “Hay quá!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Nếu như có hai người ở tại đây cùng chết một lúc, một người sanh lên cõi trời thứ bảy, một người sanh đến nước Kế Tân cách nơi này bảy trăm hai mươi dặm, thì người nào sẽ là người đến trước?” Na Tiên nói: “Hai người đến cùng một lúc mà thôi”. Nhà vua nói: “Xa gần cách nhau rất nhiều tại vì sao đến cùng một lúc?” Na Tiên nói với nhà vua: “Hãy thử nghĩ đến nước A-lê-tán!” Nhà vua nói: “Trẫm đã nghĩ rồi”. Na Tiên lại nói: “Nhà vua hãy thử tiếp tục nghĩ đến nước Kế Tân!” Nhà vua nói: “Trẫm đã nghĩ rồi”. Na Tiên hỏi: “Nhà vua nghĩ đến hai nước này thì nước nào nhanh hơn?” Nhà vua nói: “Đều như nhau mà thôi!” Na Tiên nói: “Hai người chết một lúc, một người sanh lên trên cõi trời thứ bảy, một người sanh đến nước Kế Tân, cũng như nhau mà thôi. Na Tiên hỏi nhà vua: “Nếu có một đôi chim cùng bay, một con chim hướng về đậu trên cây lớn, một con khác hướng về đậu trên cây nhỏ, hai con chim cùng đậu, bóng con chim nào in

xuống mặt đất trước vậy?” Nhà vua nói: “Bóng hai con chim đó cùng in xuống mặt đất một lượt như nhau mà thôi. Na Tiên nói: “Hai người chết một lúc, một người sanh lên cõi trời thứ bảy, một người sanh đến nước Kế Tân, cũng đến cùng một lúc mà thôi. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Con người phải dùng bao nhiêu điều kiện để học đạo và biết đạo?” Na Tiên nói: “Sử dụng bảy điều kiện để học đạo và biết đạo. Những gì là bảy điều kiện?” Đó là:

1. Phân biệt được điều thiện điều ác.
2. Luôn luôn siêng năng.
3. Vui với đạo.
4. Buộc ý phải làm điều thiện.
5. Luôn nghĩ đến đạo.
6. Chuyên nhất tâm ý.
7. Tự nhiên không có gì yêu ghét”.

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Con người sử dụng bảy điều kiện này thì học và biết được đạo chăng?” Na Tiên nói: “Không phải người nào dùng bảy điều kiện này cũng học và biết được đạo, người có trí nắm giữ trí để phân biệt biết rõ thiện ác, sử dụng một điều kiện này để phân biệt biết rõ mà thôi”. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Giả sử dùng một điều kiện để nhận biết, thì tại sao phải nói ra bảy loại làm gì?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Như người cầm gươm dứt gươm vào trong bao da đứng tựa lưng vào tường, lưỡi gươm có thể tự nhiên cắt đứt những đồ vật xung quanh hay không?” Nhà vua nói: “Không thể cắt đứt được cái gì cả. Na Tiên nói: “Tâm con người tuy sáng suốt, nhưng cần phải hội tụ được sáu điều kiện như vậy để cùng nhau thành tựu trí tuệ mà thôi”. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Người ta làm điều thiện có được phước thiện to lớn chăng, làm điều ác nhận chịu tai họa to lớn chăng?” Na Tiên nói: “Người làm điều thiện có được phước thiện to lớn, nhưng làm điều ác thì nhận chịu tai họa nhỏ thôi. Bởi vì người ta làm ác rồi thì ngày ngày tự hối hận về lỗi lầm của mình đã tạo ra, cho nên lỗi lầm của họ ngày càng ít lại; người làm điều thiện tuy nhỏ mà ngày đêm tự suy nghĩ và rất vui vẻ, vì thế cho nên có được phước thiện to lớn. Ngày xưa, thời Đức Phật còn tại thế, trong nước đó có người tật nguyền không toàn vẹn tay chân, nhưng lại hái hoa sen mang đến dâng lên Đức Phật. Đức Phật liền bảo các vị Tỳ kheo biết rằng: “Người này không toàn vẹn tay chân nhưng trong chín mươi mốt kiếp sau này không rơi vào trong địa ngục, không vào trong đường súc sanh ngựa quỉ, sẽ được sanh lên cõi trời, đến

khi thọ mạng cõi trời kết thúc thì trở lại tiếp tục làm người. Vì thế mà tôi biết rằng người làm điều thiện nhỏ có được phước thiện to lớn. Người làm điều ác thì tự mình hối hận về lỗi lầm đã gây ra nên dần dần tiêu diệt mà hết sạch, vì vậy mà tôi biết rằng người làm điều ác nhận chịu tai họa nhỏ thôi. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Người trí làm điều ác và người ngu làm điều ác, lỗi lầm tai họa của hai người này, thì ai nhận chịu nhiều hơn ai?”

Na Tiên nói: “Người ngu làm điều ác thì nhận chịu tai họa lớn hơn, người trí làm điều ác nhận chịu tai họa nhỏ thôi. Nhà vua nói: “Không thích hợp, Na Tiên nói Trẫm không đồng ý. Trong nước Trẫm dùng chánh pháp để sửa trị, nếu quan lớn có sai lầm thì xử tội rất nặng, dân thường có lỗi lầm thì xử tội nhẹ hơn, vì vậy người trí làm điều ác phải chịu tai họa lớn hơn, người ngu làm điều ác nhận chịu tai họa nhỏ thôi!”

Na Tiên hỏi nhà vua: “Ví như hòn sắt nằm trên đất, một người biết là hòn sắt nóng, một người không biết gì cả, hai người cùng tiến đến cầm lấy hòn sắt nóng thì người nào bỏng tay nhiều hơn người nào vậy?”

Nhà vua nói: “Người không biết gì bỏng tay nhiều hơn”. Na Tiên nói: “Người ngu làm điều ác không luôn luôn tự mình hối hận cho nên tai họa của họ lớn hơn; người trí làm điều ác biết rằng mình đã làm điều không đúng, nên ngày đêm tự hối hận về sai lầm của mình, do đó tai họa của họ ít hơn”. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Có người nào có thể mang thân này bay lên phía trên đến cõi Phạm Thiên ở tầng trời thứ bảy, và đến Bắc Cu Lô Châu, cho đến muốn tùy ý đến nơi nào cũng được hay không?” Na Tiên nói: “Có thể”. Nhà vua nói: “Làm thế nào mang thân này lên cõi Phạm Thiên ở tầng trời thứ bảy, đến Bắc Cu Lô Châu, cho đến muốn tùy ý đến nơi nào cũng được?”

Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua hẳn là nhớ lúc còn thơ ấu chơi trò nhảy lên cách mặt đất một trượng (= mười thước Tàu) hay không?” Nhà vua nói: “Lúc trẫm còn bé trong ý nghĩ muốn nhảy lên thì nhảy lên cách mặt đất hơn một trượng”. Na Tiên nói: “Người đắc đạo trong ý muốn nhảy lên đến trên cõi Phạm Thiên ở tầng trời thứ bảy, cho đến Bắc Cu Lô Châu thì cũng như vậy. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Các vị Sa-môn nói: “Có khúc xương dài bốn ngàn dặm. Thân như thế nào mà xương lại dài bốn ngàn dặm?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua từng nghe trong biển lớn có loài cá lớn tên là Chất, thân dài hai vạn tám ngàn dặm hay không?” Nhà vua nói: “Đúng là có nghe điều này, Trẫm nghe có loài cá như vậy”. Na Tiên

nói: “Loài cá dài hai vạn tám ngàn dặm như vậy thì xương sườn của nó dài bốn ngàn dặm, nhà vua nào cảm thấy quái lạ!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Các vị Sa-môn nói rằng: “Tôi có thể ngưng được sự hoạt động của hơi thở. Làm sao ngưng được hơi thở lưu thông?” Na Tiên hỏi nhà vua: “Nhà vua từng nghe đến ý chí hay không?” Nhà vua nói: “Trẫm có nghe điều đó. Na Tiên nói: “Nhà vua cho rằng ý chí ở trong thân người chăng?” Nhà vua nói: “Trẫm cho rằng ý chí ở trong thân người. Na Tiên nói: “Nhà vua cho rằng người ngu không thể nào khống chế thân miệng của họ, không thể nào thọ trì kinh giới, thì hạng người như vậy cũng không vui gì với thân thể của họ. Người học đạo có thể khống chế thân miệng, có thể thọ trì kinh giới, có thể chuyên nhất tâm ý của mình, đạt đến Tứ thiên thì có thể ngưng được hơi thở vậy thôi. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua hỏi Na Tiên: “Gọi là biển, biển là tên gọi của nước hay biển?” Vì sao dùng việc khác để nói là biển?” Na Tiên nói: “Sở dĩ con người gọi là biển, bởi vì nước và muối hòa với nhau mỗi bên đều một nửa, vì vậy gọi là biển mà thôi. Nhà vua hỏi Na Tiên: “Tại vì sao biển đều mặn giống như vị muối?” Na Tiên nói: “Sở dĩ nước biển mặn là bởi vì tích chứa từ xa xưa đến nay, và có rất nhiều loài tôm cá cua rùa . . . chết ngâm trong nước tiết ra các chất khác nhau hòa lẫn với nhau, vì thế làm cho nước biển trở thành mặn mà thôi. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Người đắc đạo rồi hẳn là có thể tư duy biết nhiều sự việc sâu sắc phải không?” Na Tiên nói: “Đúng vậy, người đắc đạo rồi có thể tư duy biết mọi điều sâu sắc. Kinh Phật sâu sắc nhất, phân tích biết rõ mọi điều, những sự việc không thể diễn tả không thể suy nghĩ, đều dùng trí tuệ để bình xét rõ ràng”. Nhà vua nói: “Hay thay!”

Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Thần thức của con người, trí và pháp (tự nhiên), ba điều này giống nhau hay là đều khác nhau?” Na Tiên nói: “Thần thức của con người (Nhân thần) là chủ thể giác, trí là hiểu rõ đạo lý, pháp là hư không chẳng có con người trong đó”. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Người ta nói được làm thân người, thì như thế nào là được làm thân người?” Mắt nhìn cảnh sắc, tai nghe âm thanh, mũi ngửi mùi hương, miệng biết mùi vị, thân biết cứng mềm, ý biết thiện ác, những sự việc như vậy thì nơi nào là được làm thân người?” Na Tiên hỏi Nhà vua: “Nếu khiến cho mắt người có thể tự nhìn, thì móc con người ra có thể nhìn xa rộng không?” Banh lổ tai ra thì âm thanh nghe được há có xa rộng hơn không?” Khoét lỗ mũi cho rộng ra thì mùi hương ngửi được đó có nhiều hơn không?” Vạch lỗ miệng làm cho to ra thì mùi vị

biết được há có nhiều hơn không?” Lộ da xẻ thịt có làm cho biết đích xác là được mềm cứng không?” Rút bỏ ý chí thì có thể nghĩ được nhiều hay không?” Nhà vua nói: “Không thể nào!” Na Tiên nói: “Đức Phật đã làm việc rất khó làm, Đức Phật đã biết việc rất vi diệu”. Nhà vua lại hỏi Na Tiên: “Đã làm việc rất khó làm như thế nào, đã biết việc rất vi diệu như thế nào?” Na Tiên nói: “Đức Phật có năng lực biết rõ trong bụng con người, mắt đã nhìn thấy sự việc và biết rõ mọi điều, tất cả đều hiểu rõ. Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của mắt thấy, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của tai nghe, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của mũi ngửi, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của miệng nếm, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của thân xúc, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của sự thất bại, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của mối nghi ngờ, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của những ý niệm, Ngài có năng lực hiểu rõ sự việc của thần thức. Ví như có người lấy nước biển ngậm trong miệng, thì có thể phân biệt biết được nước đang ngậm trong miệng là nước suối nào đó, là nước khe nào đó, là nước sông nào đó hay không?” Nhà vua nói: “Các loại nước hòa lại làm một, khó phân biệt biết rõ từng loại được”. Na Tiên nói: “Đức Phật đã làm việc rất khó làm, Ngài có năng lực phân biệt biết rõ tất cả các vị của các loại nước này. Sự việc như nước biển này thấy ở trước mắt, nhà vua hãy còn không có thể phân biệt biết được, nay thần thức của con người không thấy trong thân người có sáu quan hệ tinh tế không thể thấy được, vậy mà Đức Phật có năng lực phân biệt biết rõ tất cả. Đức Phật có năng lực hiểu rõ tất cả, từ tâm niệm đến mắt nhìn thấy được, từ tâm niệm đến tai nghe thấy được, từ tâm niệm đến mũi ngửi được, từ tâm niệm đến miệng biết rõ mùi vị, từ tâm niệm đến thân biết rõ khổ vui lạnh ấm thô cứng, từ tâm niệm có những nơi hướng đến, Đức Phật đều biết rõ và Ngài phân biệt giảng giải rõ ràng từng pháp một thật tường tận”. Nhà vua nói: “Diệu kỳ thay!” Đức Thế Tôn!”

Na Tiên nói: “Đã nửa đêm, tôi muốn trở về!” Nhà vua liền truyền cho cận thần lấy bốn xấp vải bông quấn lại tẩm dầu vừng trong đó để làm đuốc, đưa tiễn Na Tiên trở về, cung kính lo lắng cho Na Tiên giống như lo lắng cho bản thân mình, các cận thần đều răm rắp tuân lệnh không chút chậm trễ. Nhà vua nói: “Có được vị Thầy như Na Tiên, làm đệ tử như Trẫm, thì có thể mau chóng hiểu được đạo lý!” Những câu hỏi của nhà vua đều được Na Tiên nhanh chóng trả lời tường tận từng điều một, nhà vua vô cùng hoan hỷ. Nhà vua liền truyền lệnh mở kho lấy chiếc áo tốt nhất trị giá mười vạn tiền dâng cúng Na Tiên. Nhà vua

---

nói với Na Tiên: “Từ hôm nay về sau nguyện xin cúng dường Na Tiên hàng ngày và xin được cúng dường bữa cơm cho tám trăm vị Sa môn ở tại cung điện này, hễ muốn điều gì thì Trẫm thuận lòng lấy ngay thứ đó. Na Tiên trả lời nhà vua: “Bần đạo là người tu hành chẳng có ham muốn gì cả. Nhà vua nói: “Na Tiên nên tự bảo vệ, cũng nên bảo vệ cho Trẫm. Na Tiên nói: “Như thế nào là tự bảo vệ và bảo vệ cho cả nhà vua?” Nhà vua trả lời rằng: “Sợ rằng mọi người bàn tán gọi Trẫm là người keo kiệt, Na Tiên đã giải thích rõ ràng mọi điều thắc mắc, mà không thể ban tặng để đền đáp; hoặc là sợ người ta nói Na Tiên không thể giải thích mọi nghi ngờ của Trẫm cho nên Trẫm không ban thưởng. Na Tiên nhận sự cúng dường là làm cho Trẫm có được phước thiện ấy, Na Tiên cũng bảo vệ được danh tiếng của mình. Ví như con sư tử ở trong chuồng bằng vàng, bởi vì bị giam giữ cho nên luôn luôn có tâm niệm muốn được thoát ra, nay Trẫm tuy là địa vị Quốc Vương ở trong cung điện vẫn tỉnh ngộ được, nhưng ý Trẫm không vui được, chỉ muốn rời bỏ quyền uy danh vị để thực hành tu học đạo pháp!” Nhà vua nói xong, Na Tiên liền đứng dậy cáo từ trở về chùa.

Na Tiên vừa rời khỏi cung điện thì nhà vua âm thầm tự nghĩ: “Mình đã hỏi Na Tiên những điều như thế nào?” Na Tiên đã giải thích cho mình những điều như thế nào?” Những gì mình hỏi Na Tiên đều giải thích rõ ràng làm cho tâm ý mình được sáng tỏ nhiều lắm.”

Na Tiên trở về chùa cũng tự nghĩ: “Nhà vua hỏi mình những điều gì?” Mình cũng trả lời nhà vua những điều gì?” Những gì nhà vua hỏi mình cũng giải thích cho nhà vua cả rồi.

Suy nghĩ việc này cho đến lúc trời sáng. Sáng hôm ấy Na Tiên khoác ca sa ôm bình bát đi thẳng vào cung lên chính điện ngồi nơi chỗ hôm qua. Nhà vua tiến lên làm lễ với Na Tiên rồi lùi lại ngồi xuống. Nhà vua thưa với Na Tiên: “Hôm qua Na Tiên vừa rời cung điện thì Trẫm tự nghĩ mình đã hỏi Na Tiên những lời gì Na Tiên đã trả lời mình những lời gì Trẫm lại tự nghĩ những điều mình đã hỏi Na Tiên, Na Tiên đều giải thích rõ ràng làm cho tâm ý mình được sáng tỏ nhiều lắm. Trẫm nghĩ đến những điều này thì vô cùng hoan hỷ ngủ yên giấc đến sáng. Na Tiên nói: “Tôi đi về chùa cũng tự nghĩ: “Nhà vua đã hỏi mình những điều gì Mình cũng đã giải thích cho nhà vua những điều gì Nhà vua đã hỏi điều gì thì bần đạo đã giải thích rõ ràng điều ấy rồi. Vì lý do này mà hoan hỷ mãi đến trời sáng”. Chia sẻ với nhau xong, Na Tiên ngỏ ý muốn trở về, nhà vua liền đứng lên làm lễ và cung kính tiễn bước Na Tiên.